

Húsvét 6. vasárnapja

ApCsel 8,5-8.14-17

Fülöp Szamaria városába került

Így Fülöp Szamaria városába került, s ott hirdette Krisztust. A nép hallva és látva a csodákat, amelyeket tett, egyöntetűen figyelemmel hallgatta. Mert sok megszállottból – hangosan kiáltozva – kiment a tisztátalan lélek, és sok béna meg sánta meggyógyult. Így nagy volt az öröm ebben a városban.... Amikor a Jeruzsálemben maradt apostolok meghallották, hogy Szamaria elfogadta az Isten szavát, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost. Amikor megérkeztek, imádkoztak értük, hogy megkapják a Szentlelket. Mert még egyikükre sem szállt le, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére. Rájuk tették hát kezüket, s erre megkapták a Szentlelket.

Szamaria nagy történeti hagyományokkal rendelkező, Jézus és az ősegyház idején igen szép város volt, hála Nagy Heródes építkezéseinek. Palesztina nyugati részén található Omri Kr. e. 870-ben vásárolta meg és kedvező stratégiai fekvése miatt fővárossá tette (1Kir 16,24). Ezt bizonyítja, hogy az asszírok csak hároméves ostrom után (2Kir 6) tudták elfoglalni Kr. e. 721-ben. Harmincezer fős lakosságát deportálták és idegeneket telepítettek a városba. Fontosságát megőrizte a perzsa uralom idején is, ezt bizonyítják az itt feltárt diplomáciai levelezés dokumentumai. Nehemiás idején vívja ki önállóságát Kr. e. 4-ben, eddig ugyanis perzsa helytartók kormányozták. Az itt talált papiruszok arról tanúskodnak, hogy Nagy Sándor elől menekülők lakták, de érdekes módon hadvezére Perdikkász már veteránokat telepített a városba, hogy ezzel segítse elő a hellénizálás folyamatát. Kr. e. 107-ben Johannesz Hürkanosz foglalta el a várost. A harcokban igen megsérül, de Gabinus helytartó újra felépítette, amikor Augustus tiszteletére templomot emeltek benne. Nevét Szebasztéra változtatták.

Fülöp apostol volt az első a jeruzsálemi tekintélyesek közül, akinek nevéhez egy vidéki város, Szamaria keresztény missziójának kezdetei fűződnek. Ezt csak megerősíti Péter és János látogatása (ApCsel 8,5-25) a városban. Az első keresztények minden bizonnyal pogánykeresztények lehettek. Fülöp közelebbit nem mond róluk. Csodátévő ereje lelkesítette fel őket. A kereszténység az apostoli korban elsősorban városi jelenség volt. Ennek számos tényező mellett az volt az

oka, hogy ezekben a városokban honosodott meg a koine görög nyelv, ami közvetített a különböző etnikai csoportok között és megkönnyítette a kommunikációt. Feltehetően a jeruzsálemi ősgyülekezet missziósainak stratégiai célpontja is a város volt.

Fülöp vándorapostolként működött, és sok legenda fűződik a nevéhez, melyet a kánoni iratok nem részleteznek.

Fülöp apokrif evangéliuma gnosztikus irat, amely az egyiptomi siatagban található, Nag-Hammadiból került elő 1945-ben. Első látásra feltűnik hasonlósága a Tamás evangéliumával, amely inkább Jézus mondásait tartalmazza. Ez az írás inkább a házasság szentségét taglaló gnosztikus írás. Hibás fordítása terjesztette el azt a frivol nézetet, hogy Jézus és Mária Magdolna között mély baráti kapcsolat alakult ki. Az írás Kr. u. 150 és 300 között keletkezhetett, a hagyomány szerint azonban Fülöp apostol Kr. u. 80 k. meghalt. Az írás tehát inkább Fülöp tekintélyére, mint gondolataira és tanítására épít. Érdeemes idézni néhány mondatot belőle: *„Krisztus eljött, hogy egyeseket kiválasszon, másokat megmentsen, megint másokat megváltson. Az idegeneket kiváltotta, és sajátjaitó tette, és megmentette azokat, akik az övéi. Ezeket zálogokká tette akarata szerint. ...Ezért sem a jók nem jók, sem a rosszak nem rosszak, sem az élet nem élet, sem a halál nem halál. Ezért fog mind egyenként feloldódni a legkorábbi kezdetben. Akik azonban felülemelkednek a világon, azok nem bomlanak fel, és örökre megmaradnak. ”*

Az idézett szöveg első részében főleg Jakab apostol levelének stílusa és tanítása tükröződik, míg a második részben eluralkodik a gnosztikus terminológia.

Látva ezeket az iratokat mindenki megerősödik abban, hogy a kánoni iratok milyen kiegyensúlyozottak és milyen gondosan válogatták ki őket, hogy Jézus tanítását hitelesen közöljék. Ebből a fentebb idézett szövegből azt látszik, hogy az apostoloknak és utódaiknak milyen írástömegből kellett kiválasztani a helyeset és a mindeni számára mértékadó evangéliumokat. Érdeemes arra gondolni, hogy a keresztény hívek milyen különböző fantáziavilággal és néha félreértve a keresztény tanítást, dolgozzák fel és terjesztik a keresztény egyház tanítását. A széles körben terjesztett tévedések és félreértelmezések csak nehezítik a hiteles tanítás megőrzését. Ezért a mi feladatunk is, hogy hiteles keresztény életet éljünk, és hiteles keresztény tanítást adjunk tovább, hogy a kezdetekről szóló tudósításokat a saját elképzelésünk el ne homályosítsa.